

אֵלֶּזְנֹת

לְפָנֵינוּ עֵבֶת

פְּרֶשֶׁת קְדוּשִׁים

כס"ד, אֵלֶּיוֹן ר"ס

'עֵרֵב דְּלָפוֹן'

הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חַטָּא (יט, יז).

מְגֻדְלֵי הַתּוֹרָה שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת הִיא הַגְּאוּן הַנוֹדֵעַ רַבֵּי אֶפְרַיִם זְלַמֵּן מַרְגְּלִיּוֹת זְצוּק"ל, מְשֻׁרְיָדֵי חֲכָמֵי ה'קְלוּזוֹ בְּרֹדֵי' הִיא, סְפָרִים רַבִּים בְּכָל מַקְצָעוֹת הַתּוֹרָה חֶבֶר, וּמִמֶּנּוּ יֵצְאוּ תּוֹרָה וְהוֹרָאָה לְכָל יִשְׂרָאֵל.

וְאִם דָּרְכוֹ שֶׁל עוֹלָם הֵיא, שְׁתַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים עֲשִׂירִים הֵם בְּנִכְסֵי רוּחַ וּבַתּוֹרָת ה', אֲךָ דְלִים בַּחֲמֵר וּבְנִכְסִים אֲרָצִיִּים, הַתִּיחַד רַבֵּנוּ אֶפְרַיִם זְלַמֵּן מַרְגְּלִיּוֹת בְּכָךְ שֶׁתּוֹרָה וְגִדְלָה הַתִּיחַדוֹ עַל שְׁלֶחְנוּ.

שֶׁלַח רַבֵּי אֶפְרַיִם זְלַמֵּן יָדוּ בְּמַסְחֵר הָאֱלֵמְגִים, וּבִרְכָה נִשְׁלַחָה בְּעַסְקֵי שְׁפָרְצוּ לָרֵב. כֵּךְ יִכּוֹל הִיא לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בְּמִנוּחָה וּבְרַגְעַ בְּהַתְמַדָּה רַבָּה.

אֶת מְמוֹנוֹ לֹא שָׁמַר רַבֵּי אֶפְרַיִם זְלַמֵּן לְעַצְמוֹ, הָעִיר בְּרֹדֵי כְּלָה נִשְׁעָנָה עַל מַעֲשֵׂי צְדָקוֹתָיו וְחֻסְדָּיו, וְהוּא פִּזֹר סְכוּמִים עֲצוּמִים לְצַדִּיקָה.

מִלְבָּד זֹאת הַקִּים רַבֵּי אֶפְרַיִם זְלַמֵּן קֶפֶת גַּמ"ח לְהַלְוָאוֹת, שֶׁהַעֲמִידָה סְכוּמִים הַגּוֹנִים לְנִצְרָכִים, כְּאֲשֶׁר תִּנְאֵי קוֹדֵם לְמַעֲשָׂה, שֶׁעַל כֵּל לִוְוֵה לְהַצִּיג עֵרֵב בְּטָרֵם קִבְּלַת הַהַלְוָאָה.

בְּאֶחָד הַיָּמִים הַגִּיעַ לְבֵית הַגְּאוּן רַבֵּי אֶפְרַיִם זְלַמֵּן אֶחָד מֵאֲבִיּוֹנֵי הָעִיר, שֶׁבִקֵּשׁ לְלוֹוֹת סְכוּם כֶּסֶף גָּדוֹל, וַיַּעֲרֵב הַבִּיא עִמּוֹ אֶת יָדָיו, שֶׁהַכֶּרֶת פָּנָיו עָנְתָהּ בּוֹ כִּי דַל וְרֵשׁ הוּא עוֹד יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ.

קִבְּל הַגְּאוּן אֶת הַיְהוּדִי בְּסִבֵּר פְּנִים יְפוֹת

אֲמוּרִים הַדְּבָרִים כְּלָפִי אֶחָד הַמִּיחַד מְגֻדְלֵי הַתּוֹרָה כְּהַגְּאוּן בְּעַל ה'בֵּית אֶפְרַיִם', שֵׁשׁ לְהַעֲמִיק בְּכָל דְּבוּר שֵׁיִצֵּא מִפִּיו הַטְּהוֹר.

אֶת הָעֵמֶק הַגְּנוּזוֹ בְּדָבָר חֲדוּד זֶה, נוֹכַח לְהַבִּין עַל פִּי דְבָרֵי קְדוּשׁוֹ שֶׁל הַגְּאוּן הַקְּדוּשׁ רַבֵּי פִינְחָס הַלֵּוִי הוֹרְוּיץ מְפָרְקִיפּוֹרְט זִיע"א בְּעַל ה'הַפְּלָאָה', בְּסִפְרוֹ 'פְּנִים יְפוֹת' עַל הַפְּסוּק 'וְכִי יִמּוֹךְ אֲחִיקָ' (וִיקָרָא כַּה לַה):

אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (שְׁבוּעוֹת לט.) "כָּל יִשְׂרָאֵל עֲרָבִים זֶה בְּזֶה".

עַל כֵּן נִצְטוּוּ בְּמִצְוַת ה'הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ' (וִיקָרָא יט יז), מִפְּנֵי שֶׁבְּאֲמַצְעוֹת הַדְּאָגָה לְרוּחְנִיּוֹתָיו שֶׁל הָאֲחֵר, מְשָׁלִים הַיְהוּדִי אֶת עַצְמוֹ.

כְּשֵׁם שֶׁבְּרוּחְנִיּוֹת הַדְּבָרִים אֲמוּרִים, כֵּךְ גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת - עֲנִי יִשְׂרָאֵל וְהַעֲשִׂירִים עֲרָבִים זֶה בְּזֶה.

כְּאֲשֶׁר אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל עֲנִי הוּא, גּוֹרֵם הוּא לְחַבְרוֹ הָעֲשִׂיר עֲנִיּוֹת הַדַּעַת, וְעֲנִיּוֹת דַּעַת זֶה הֵיא הַגּוֹרֶמֶת לוֹ לְחַסֵּר סְפוּק, וְלִהְיוֹת בְּבַחֲיִנַת "אֵין אָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם וְחֻצֵי תִּאֲוָתוֹ בִּידוֹ" (קה"ר א א יג). כְּאֲשֶׁר מַעֲנִיק הָעֲשִׂיר לְצַדִּיקָה מְכַסְפּוֹ, זֹכָה הוּא לְהַחֲלִץ מַעֲנִיּוֹת הַדַּעַת. זֶה כְּחֵה שֶׁל הָעֲרָבוּת.

לְרַעֲיוֹן זֶה נִתֵּן לְמַצֵּא רָמֵז בְּדָבָר הַחֲדוּד שֶׁהַשְּׁמִיעַ הַגְּאוּן רַבֵּי אֶפְרַיִם זְלַמֵּן מַרְגְּלִיּוֹת: ה'דְּלָפוֹן' אֵינוֹ יִכּוֹל לְהִיּוֹת עֵרֵב, מִפְּנֵי שֶׁסִּגְלָתָהּ שֶׁל הָעֲרָבוּת בְּיִשְׂרָאֵל הֵיא לְהַחֲלִץ מַעֲנִיּוֹת הַדַּעַת.

(סֵפֶר סְפִיר וִיהִלוּם - לְהַרְבֵּי הַגְּאוּן רַבֵּי מִנְחָם מִנְדֵל פּוֹמֶרֶנֶץ שְׁלִיט"א)

וְהַצִּיעַ לוֹ סְכוּם הַגּוֹן לְצַדִּיקָה, אֲלֹא שֶׁהַיְהוּדִי לֹא אָבֵה לְקַבֵּל מִתַּת יָד, רְצוֹנוֹ לְקַבֵּל הַלְוָאָה, וְהֵנָּה עִמּוֹ עֵרֵב כְּשֵׁר.

נִסָּה רַבֵּי אֶפְרַיִם זְלַמֵּן לְרַמֵּז לַיְהוּדִי, שֶׁאֵין הוּא יִכּוֹל לְהַלְוֹת סְכוּם כֶּסֶף גָּדוֹל כֵּל כֵּךְ עַל סִמְךָ עֵרֵב זֶה, אֲךָ הָאִישׁ לֹא נִרְמַז, אוֹ שֶׁמֵּא לֹא רָצָה לְהִרְמֹז.

בְּרֹאוֹתָיו פִּי כֵן, פָּתַח הַגְּאוּן וְשָׁאַל אֶת הָאִישׁ שְׁאֵלָה שְׁלֵא מִן הָעֲנָוִי:

"אֲמַר לִי, רַבֵּי יְהוּדִי, הֲלֹא וְדָאֵי שְׁמַעְתָּ עַל עֲשֵׂר הַמְּכּוֹת.

קְשִׁיָּא חֻזְקָה יֵשׁ לִי:

מִפְּנֵי מָה הַצָּרְכּוֹ לְתַלּוֹת אֶת הָמֵן וְעֲשֵׂרֶת בְּנָיו עַל הָעֵץ, בְּאִפְסָן כְּזֶה שְׁלֵא נִרְאָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַד אַז?

הָאֵם לֹא הִיא פְּשוּט יוֹתֵר לְעֲנִשָּׁם בְּעֲשֵׂר הַמְּכּוֹת הַמְּכּוֹרוֹת לָנוּ, וְלִכְבֹּד' כָּל אֶחָד מֵעֲשֵׂרֶת הַבָּנִים בְּמִכָּה אַחֲרָתָּ? אֶת הַבֵּן הַבְּכוֹר בְּמִכָּת דָּם, אֶת הַשֵּׁנִי בְּמִכָּת צִפְרָדַע, אֶת הַשְּׁלִישִׁי בְּמִכָּת כְּנִים וְכוּן הַלְּאָה..."

"אֲכוּ, קְשִׁיָּא חֻזְקָה כְּפַרְזֵל הֵיא זֶה..." נִפְעַם הַיְהוּדִי לְמַשְׁמַע שְׁאֵלָתוֹ שֶׁל הַגְּאוּן הַמְּפָרָס.

"וַיִּמָּה הַתּוֹרָה?" הַתְּעַנָּן.

חִידוֹ רַבֵּי אֶפְרַיִם זְלַמֵּן וְעָנָה:

"אֵם הֵיוּ מַעֲנִישִׁים אֶת עֲשֵׂרֶת בְּנֵי הָמֵן בְּעֲשֵׂר הַמְּכּוֹת, עַלֻּלָה הִיתָה מִכָּת עֵרֵב לְפַל בַּחֲלָקוֹ שֶׁל דְּלָפוֹן, וְדְלָפוֹן' הָרִי אֵינוֹ יִכּוֹל לְשַׁמֵּשׁ כְּעֵרֵב..."

לְמַדּוֹנוֹ חֲכָמֵינוּ (סוֹכָה כ"א): "ש" אֶפְלוֹ שִׁיחַת חֲלִין שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים צָרִיכָה לְמוֹד", וְדָאֵי

חִידוֹן אֵלֶּזְנֹת - נוּשָׂא פְּרִסִּים אֵיזוֹ מְלָה בֵּת 3 אוֹתִיּוֹת מוֹפִיעָה בְּפֶרֶשְׁתָּנוּ אַרְבַּע פְּעָמִים בְּפֶסוּק אֶחָד?

פתרון החידה - פְּרֶשֶׁת מַשְׁפָּטִים:

ש. באילו שני עניינים מוזכרת בפרשה זו אש?
 ת. האש מוזכרת ביחס לאדם שמזיק לרכוש על ידי אש (שמעות כב ה); וכן האש מופיעה בתיאור הר סיני במתן תורה (שמות כד, יז).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
 פְּרֶשֶׁת מַשְׁפָּטִים:
 ה' שמואל זינגר ירושלים.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגליונות הבאים הפותרים נכונה יכנסו להגרלה א"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".
 את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81
 או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
 בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

